

ABSTRAKT

Diplomová práce je zaměřena na základy právního vědomí u žáků. Jejím cílem je prozkoumat dětská pojetí odpovědnosti a procesů s ní spojených u žáků na začátku 2. stupně, určit mezery a miskoncepty, se kterými žáci přicházejí do výuky, a navrhnout doporučení pro výuku. V teoretické části je představen pojem odpovědnosti hlavně z pohledu práva, dále jsou uvedeny psychologické základy dětských pojetí a výzkumy věnující se dětským pojetím oblasti práva. Praktickou část tvoří sonda do dětských pojetí odpovědnosti. Sonda je realizována u žáků před přechodem na 2. stupeň a u žáků 6. třídy. Základem sondy jsou dvě situace, se kterými by se žáci mohli setkat ve svém běžném životě. Situace se odehrávají ve dvou žákům známých prostředích – škole a parku. O těchto situacích byly s žáky vedeny polostrukturované rozhovory, které byly následně kvalitativně vyhodnoceny. Na základě sondy bylo zjištěno, že žáci na počátku 2. stupně rozumí pojmu odpovědnost, ale mají problém identifikovat pravidla, podle kterých je přisuzována, a nerozumí vztahům a pravomocím institucí s odpovědností spojených. Také si její vznik a vymáhání zatím nespojují se zákony a ukázalo se, že mají problém porozumět dosahu odpovědnosti ve spojení se zletilostí. Na základě informací zjištěných v sondě jsou zařazena doporučení pro výuku.

KLÍČOVÁ SLOVA

dětská pojetí, kvalitativní sonda, odpovědnost, prospektivní koncepce odpovědnosti, retrospektivní koncepce odpovědnosti, teorie konceptuální změny, výzkumy v oblasti práva